

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 19.05.2026

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 19.05.2026

## Perusopetuksen opetussuunnitelman muutokset 2026

2610/12.00.01.00/2026

### Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Palvelupäällikkö Saresma Kirsikka, perusopetuksen pedagogiikka

044 4826409

### Päätös

### Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

### Päätösehdotus

Lahden sivistyslautakunta päättää hyväksyä Lahden perusopetuksen opetussuunnitelmaan sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan tehtävät muutokset ja täsmennykset esityksen mukaisesti. Muutokset tulevat voimaan 1.8.2028 alkaen.

### Perusteluosa

Opetushallitus on antanut kolme muutosmääräystä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista koskien useampia lukuja (lueteltu alla) sekä yhden muutosmääräyksen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista. Muutosmääräysten perusteella tarkistetut paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön 1.8.2026 alkaen (Liite 6). Opetuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta näitä määräyksiä eikä poiketa niistä.

Muutosmääräys OPH-467-2026 (liite 1), muuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuja: 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat, 7.4.1 Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi, 7.4.2 Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma, 7.5.2 Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä, 7.6.1 Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite sekä 11.1 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohtia.

Luvuissa 7.4.1., 7.4.2 ja 7.5.2 olevat muutokset koskevat perustetekstin korjauksia ja täsmennyksiä. Paikalliseen tarkennukseen kohdistuvat muutokset ovat myös korjauksia ja täsmennyksiä. Lukuun 7.6.1 tehdyt muutokset koskevat perusopetuslain 20 i §:ää, joka astuu voimaan 1.8.2026. Lisäksi luku sisältää perustetekstin korjauksia ja täsmennyksiä. Luku 7.6.2, joka käsittelee pidennettyä oppivelvollisuutta, poistuu kokonaan, sillä tätä koskeva laki ei ole enää 31.7.2026 jälkeen voimassa. Luvun 7.4.3 perustetekstiin ei ole tullut muutoksia, mutta paikalliseen tarkennukseen täydennetään kuvaus tukea koskevan päätöksen sisällöstä ja paikallisista käytännöistä pienryhmiin ja erityisluokille ohjautumiseen sekä mahdollisista tukipalveluista.

Muutosmääräys OPH-5207-2025 (liite 2) tuo muutoksia Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään: oppimäärän erityinen tehtävä, oppimäärän erityisen tehtävän kuvaus, oppiaineen tehtävän kuvaus sekä lukuun 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä. Näiden lisäksi määräys tuo muutoksia myös lukuihin 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen, 5.4 Opetuksen järjestämistapoja sekä 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat.

Muutosmääräyksellä OPH-92-2026 (liite 3) Opetushallitus on päättänyt perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2015 muutoksista ja täydennyksistä.

Opetushallituksen muutosmääräyksellä (OPH-5207-2025) täsmennetään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän asemaa ja käyttöä perusopetuksessa 1.8.2026 alkaen. Äidinkielen oppiaineessa on jatkossakin kaksi oppimäärää, suomen kieli ja kirjallisuus sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (eli S2-oppimäärä). Oppimäärän valinta perustuu oppilaan todelliseen suomen/ruotsin kielitaidon tasoon, ei rekisteritietoon äidinkielestä.

Muutoksella selkeytetään S2- ja S1-oppimäärien välistä siirtymistä ja vahvistetaan opettajien välistä yhteistyötä. Opetushallitus edellyttää, että opetuksen järjestäjät kuvaavat paikallisissa opetussuunnitelmissa aiempaa tarkemmin, miten oppimäärän tarve arvioidaan ja siirtymiä tuetaan. Paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjataan oppilaan kielitaidon määrittämisen periaatteet: oppilaan kielitaitoa tarkastellaan kaikilla kielen osa-alueilla (perusrakenteet, sanavarasto, ymmärtävä lukutaito sekä tekstien kirjoitustaito). Oppimäärän tarkoituksenmukaisuutta on tärkeää arvioida säännöllisesti, erityisesti tavoitekokonaisuuksien vaihtuessa. Samanaikaisesti muutosmääräyksellä (OPH-92-2026) muutetaan myös valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa. Lahdessa perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma on aiemminkin seurannut valtakunnallista perustetekstiä, eikä siihen tuoda paikallisia muutoksia. Muutosmääräyksellä lisätään opetussuunnitelmaan myös mahdollisuus jatkaa valmistavaa opetusta enintään vuodella. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa opetuskielen peruskielitaitoa niissä oppiaineissa, joissa kielen tuki on välttämätöntä. Lisäopetuksen aikana oppilas on perusopetuksen oppilas ja etenee oman vuosiluokkansa tavoitteiden mukaisesti.

Muutosmääräys OPH-7885-2025 (liite 4) muuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukua 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet sekä lukua 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri. Tällä muutospäätöksellä perusopetuksen opetussuunnitelmaan lisätään liikunnallisen elämäntavan edistäminen koulupäivän aikana ja vahvistetaan liikunnan merkitystä kokonaisvaltaisena elämäntaitona. Opetussuunnitelmien perusteisiin on kirjattu, mitä perusopetuslakiin lisätty liikunnallisen elämäntavan edistämisen tavoite tarkoittaa. Perusopetuksen ops-perusteissa päivityksiä on tehty lukuihin 3 ja 4. Lukua 3 on esimerkiksi päivitetty useissa kohdin vastaamaan perusopetuslain muutosta. Uusi toimintakulttuurin alaluku 4.2.3 käsittelee liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja paikallisesti päätettäviin asioihin (4.5) on omana kohtanaan lisätty, miten opetuksen järjestäjä toteuttaa liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja miten toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään. Lahden perusopetuksessa liikunnallisen elämäntavan edistämisen tukena tulee toimimaan liikunnallisen elämäntavan vuosikello (Liite 8).

Määräysten tuomien muutosten myötä Lahden perusopetuksen opetussuunnitelmaan (Liite 5, voimassa oleva Lahden perusopetuksen opetussuunnitelma; Liite 6 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 1.8.2026 alkaen) sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan on tehty paikallisia tarkennuksia (liite 7) ja siltä osin täsmennetty, kuinka Lahdessa määräysten mukaiset toimet toteutetaan.

## Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 19.05.2026

## Toimenpiteet

Tiedoksi perusopetus  
peruskoulut